

TIETOJA VUODEN 1992 ALKOHOLIHALLINNOSTA

Sosiaali- ja terveystaloudellisten syistä on ravintolaverkoston kasvua hillitty. Ennen nykyistä lamaa verkosto oli harva ja ravintoloiden välinen tiukka kilpailu oli harvinaista. Nyt laman aikana ravintola-alan palvelujen kysyntä vähenee, toimipaikkojen myynti laskee ja palvelujen tarjonta kasvaa. Keskioluen anniskelupaikkojen määrä ja keskioluen kulutus ovat nopeassa kasvussa. Keskiolutpaikat kilpailevat yhä enemmän samoilla markkinoilla kuin alkoholilain alaiset ravintolat.

Ravintola-ala on kriisissä kuten muukin talouselämä. Toisin hajonta yritysten välillä on suuri. Joillakin ravintoloilla menee hyvin ja toisilla hyvin huonosti.

Kriisin seurauksena ravintolat vaihtavat omistajaa ennennäkemätöntä vauhtia. Samaa vauhtia menevät alan yritykset konkurssiin tai rahoittajien syliin. Ylikapasiteetti ei purkautu konkurssiin, vaan uudet yrittäjät jatkavat toimintaa kevyemmin pääoma- ja vuokra-kustannuksin.

SUOMALAISEN
ALKOHOLIHALLINTOJÄRJESTELMÄN
OMINAISPIIRTEISTÄ

Kertomusvuonna käytiin julkista keskustelua suomalaisen

alkoholihallintojärjestelmän tulevaisuudesta.

Suomalaiselle tutkimustien mukaan hyvin toimineelle alkoholijärjestelmälle on ominaista parlamentaarisuus. Kun yhteiskunta rajoittaa sosiaali- ja terveystaloudellista lähtökohdista alkoholin kauppaa, on sille myös suotu suorat vaikutusmahdollisuudet siihen Alkon hallintoneuvostossa. Poliittinen päätöksenteko on taannut myös alkoholielinkeinoille mahdollisuuden vaikuttaa alkoholin kauppaan.

Parlamentaarisuuteen on kuulunut myös kuntien poliittisten elimien mahdollisuus vaikuttaa alkoholin kauppaan alueellaan. Toisaalta on katsottu, että lain tulee olla sama kaikille. Tästä syystä valvontaa on hoitanut keskitetysti johdettu kenttäorganisaatio.

Anniskeluoikeuksien myöntämisperiaatteet ovat valtakunnalliset. Tämä perustuu siihen, että lain mukaan lupien määrää tulee rajoittaa vain alkoholipoliittisin perustein. Ruotsin ja Norjan esimerkit osoittavat, että kunnallisella tasolla käytetään myös muita kriteereitä ja että yrittäjät ovat eriarvoisessa asemassa ravintolan sijaintipaikan mukaan. Norjassa sosiaaliministeri on kiinnittänyt huomiota yrittäjien huonoon oikeusturvaan ja eriarvoiseen kohteluun.

Suomen nykyinen järjestel-

mä on lähellä Yhdysvaltojen ja Kanadan alkoholijärjestelmiä. Kanadassa on erilliset poliittisesti johdetut lupa- ja vähittäismyyntimonopolit.

Suomalaiselle järjestelmälle on ominaista sen keskitetty luonne, joka on taannut yhteiskunnalle kokonaisvaltaisen ja nopean mahdollisuuden vaikuttaa alkoholin myyntiin. Kansainväliset vertailut ovat osoittaneet Alkon alkoholitiedostojen ylvertaisuuden muihin länsimaihin verrattuna. Esimerkiksi anniskelussa Alko kerää tietoa muiden viranomaisten ja ravintolaelinkeinon etujärjestöjen käyttöön.

ETA ja EY eivät edellytä muutosta itse alkoholihallintojärjestelmään. Alkoholin myynti – erityisesti anniskelu – on luvanvaraista EY-maissa. Alkoholihallinto-osaston tietojärjestelmissä ovat kaikkien Alkon ulkopuolisten alkoholin myyjien lupa- ja myyntitiedot, noin 14 000 luvasta. Hallintoneuvosto päättää alkoholipoliittisista periaatteista ja myöntää alkoholilain alaiset anniskeluoikeudet.

ALKOHOLILAIN ALAISTEN
ANNISKELUOIKEUKSIEN
MYÖNTÄMINEN

Alkoholilain alaisia anniskelu-

Taulukko 1. Anniskeluoikeudet oikeusluokittain ja hintaryhmittäin 31.12.1992

	A	B	yht.	muutos vuoden alusta
Erytishintaryhmä	136	-	136	+ 11
Yleishintaryhmä	2 555	302	2 857	+ 243
Yhteensä	2 691	302	2 993	+ 254
Muutos vuoden alusta	+ 280	- 26	+ 254	

oikeuksia myönnettiin hallintoneuvoston vuosiksi 1992–1994 päättämien laadullisten yleisperiaatteiden mukaisesti. Uusien oikeuksien lisäys vahvistettiin viime vuonna noin kahdeksi sadaksi.

Hallintoneuvosto myönsi anniskeluoikeuksia alkoholilaisissa määritellyn tarveharkinnan pohjalta. Anniskeluverkostoa kehitettiin asukkaiden alueellisten, matkailu- ja palvelutalotarpeiden pohjalta. Paikkakunta-kohtaiset tarpeet selvitettiin yritys-kohtaisesti.

Oikeuksien myöntäminen painotettiin ruokaravintoloihin ja sellaisiin liikkeisiin, joissa alkoholista aiheutuvat haitat muodostuvat mahdollisimman vähäisiksi, kuten alkoholilaki edellyttää. Toimivien ravintoloiden toimintaedellytysten turvaaminen oli etusijalla verrattuna uusiin yritys-kohtaisiin.

Alkon hallintoneuvosto käsittelee kaikkiaan 354 anniskeluoikeushakemusta. Uusia oikeuksia myönnettiin 259 ja ennakkopäätöksiä tehtiin 7. Hakemuksista hylättiin 88. Suurin syy hylkäämiseen oli se, että

kyseessä oli ”kosteaa” keskiolutpaikka tai vaatimaton ruokapaikka.

Ravintoloiden määrä kasvoi 254 ravintolalla (taulukko 1). Toimivista ravintoloista 144:n anniskeluoikeutta tai hintaryhmää muutettiin paremmin vastaamaan ravintolan toiminta-ajatusta. Konkurssiin meni 183 ravintolaa. Uuden omistajan löysi 540 ravintolaa. Omistussuhteet vaihtuivat 41 ravintolayhtiössä. Tilapäisiä oikeuksia myönnettiin 1 089.

Hotellien liikakapasiteetti kasvoi 41 hotellilla (taulukko 2). Hotellien käyttöaste laski 41 prosenttiin.

Myöntämisperiaatteiden mukaisesti kasvoi eniten ruokaravintoloiden määrä; puolet uusista oikeuksista. Lähes koko ravintoloiden määrän lisäys tapahtui yksityisten omistajien ryhmässä (taulukko 3).

KESKIOLUTLAIN ALAINEN
ANNISKELU JA
VÄHITTÄISMYyntI

Vuoden 1992 päättyessä maan

460 kunnasta oli valtuuston antama yleissuostumus keskioluen vähittäismyyntiin ja anniskeluun 438 kunnassa, vain vähittäismyyntiin 5 kunnassa ja vain anniskeluun 3 kunnassa. Kertomusvuonna yleissuostumuksen antoi 8 kuntaa.

Keskioluen vähittäismyyntilupia oli vuoden lopussa voimassa 6 427; vähennyistä oli edellisvuoteen 10 lupaa ja lupia oli noin 11 000 vähemmän kuin vuonna 1969 lain tullessa voimaan. Syynä ovat maaseudun myymälöiden lopettaminen ja siirtyminen suurempiin yksikköihin.

Anniskelulupien määrä kasvoi rajusti 943 luvalla 4 493 lupaan eli 27 prosenttia! Tilapäisiä anniskelulupia myönnettiin 1 745.

Keskiolutlupien myöntäminen siirrettiin vuoden alussa Alkon piiripäälliköiltä paikallisille myymäläpäälliköille.

KULUTUS
JAKELUKANAVITTAIN

Taulukossa 4 on alkoholin jakelupisteiden määrät ja myynnit. Alkon myymälät myyvät enää 45 prosenttia alkoholin myynnistä (100-prosenttisena alkoholina laskettuna). Silmiinpistävää viime vuodelle oli, että alkoholilain alainen kulutus laski paljon ja keskiolutlain alainen kulutus nousi vastaavasti prosentteissa vielä enemmän.

Alkoholilain alaisessa anniskelussa (taulukko 5) juomarühmittäiset muutokset ovat suuria. Keskioluen kulutus ohitti vahvan oluen kulutuksen. Miedot juomat muodostivat 78 prosenttia kulutuksesta, kun Alkon vähittäismyyntissä

Taulukko 2. Anniskeluravintolat tyypeittäin ja hintaryhmittäin 31.12.1992

	luku- määrä	muutos vuoden alusta	keskim. asiakaspaiikkoja/ ravintola	hintaryhmät erityis	yleis
Suuret taajamahotellit	110	+ 9	696	66	44
Pienet hotellit	305	+ 25	254	16	289
Lomahotellit	159	+ 7	283	11	148
Ruokaravintolat	935	+127	115	26	909
Viihderavintolat	240	+ 11	255	6	234
Juoma-/seurusteluravintolat	864	+ 88	142	1	863
Monitoimiravintolat					
	191	+ 15	309	5	186
Muut ravintolat	189	- 28	218	5	184
Yhteensä	2 993	+254	209	136	2 857

Taulukko 3. Anniskelusopimukset omistajaryhmittäin 31.12.1992 ja omistajaryhmien %-osuudet anniskelusopimuksista, asiakaspaikoista ja myynnistä vuonna 1992

	lukumäärä	muutos vuoden alusta	anniskelu- sopimuksista	osuusprosentit asiakas- paikoista	ravintola- myynnistä
Yksityiset	2 111	+ 240	70,5	58,2	52,3
Osuustoiminnalliset	508	- 7	17,0	21,9	30,9
Yhdistykset, kerhot ja kuntapohjaiset	270	+ 15	9,0	12,2	8,2
Valtio	104	+ 6	3,5	7,7	8,6
Arctia Oy	70	+ 4	2,3	5,6	6,5
Avecra Oy	17	0	0,6	0,7	1,0
Yhteensä	2 993	+ 254	100,0	100,0	100,0

vastaava osuus oli 43 prosenttia. Vähittäismyynnissä juomaryhmäkohtaiset muutokset olivat samansuuntaisia kuin anniskelussa. Poikkeuksen muo-

dostavat miedot viinit, joiden kulutus kasvoi vähittäismyynnissä 11 prosenttia mutta väheni anniskelussa.

Ravintolamyynnin 20 suosi-

tuinta tuotetta (pl. mallasjuomat), jotka edustavat 77:ää prosenttia koko anniskelukulutuksesta, olivat seuraavat (tuhansina litroina):

Taulukko 4. Kulutus jakelukanavittain vuonna 1992

	luku määrä	asukas- luku/ toimi- paikka	100 %:n alkoholia milj. litraa	muutos-% 92/91	osuus-%	myynti mrd. mk	
						1991	1992
Alkon vähittäismyynti	246	20 443	16,2	- 10,7	45,0	8,1	7,4
AlkoL:n alainen anniskelu	2 993	1 680	6,5	- 5,0	18,1	6,6	6,2
OlutL:n alainen vähittäismyynti	6 427	782	11,4	+ 9,4	31,6	3,9	4,8
OlutL:n alainen anniskelu	4 436	1 134	1,9	+ 10,2	5,3	1,0	1,2
Yhteensä	14 102		36,0	- 3,0	100,0	19,6	19,6

1. Gin Long Drink	3 493
2. Koskenkorva	1 487
3. Golden Cap Cider	1 327
4. Dry Vodka	325
5. Karahvivalkoviini	324
6. Dry Silver Gin	217
7. Whisky &&&	191
8. Liebfraumilch	180
9. Cognac Monopol	148
10. Soave	134
11. Karahvipunaviini	123
12. Marlin valkoviini	91
13. Ron Bacardi	90
14. Gin	83
15. Prins Oliver	82
16. Café	63
17. Elysée N:o 1	59
18. Campari	54
19. Jägermaister	51
20. Carelia kuiva	47

senttia keskiolutlain alaisista paikoissa. Kaikesta oluen anniskelumyynnistä 95,9 prosenttia oli kotimaista, 3,4 prosenttia lisenssiolutta ja 0,7 prosenttia ulkomaista olutta. Molempia jälkimmäisiä on lähes yhtä monta lajia kuin kotimaisia oluita. Luvut osoittavat, kuinka hyvin monopoli kantaa vastuunsa monipuolisesta lajivalikoimasta kysynnän yksipuolisuudesta huolimatta. Kilpailutilanteessa tulee ulkomaisten lajien määrä vähemmään alkuinnostuksen jälkeen.

Keskioluen kulutuksen valtavaa kasvua osoittaa hyvin se, että kun keskiolutta kulutettiin alkoholilain alaisissa ravintoloissa vuonna 1988 1,8 milj. litraa, niin kulutus oli viime vuonna 51,8 milj. litraa. Vahvan oluen kulutus on vastavasti pudonnut 75,0 milj. litrasta 41,5 milj. litraan. Keskiolutlain alaisissa ravintoloissa kulutus oli kasvanut samana aikana 32,4 milj. litrasta 43,6 milj. litraan. Yhtenä syynä tähän on keskioluen anniskeluverkoston nopea kasvu viime

vuosina. Vuonna 1992 juotiin 27,6 milj. litraa enemmän maljasjuomia kuin vuonna 1988, mutta nyt miedommassa muodossa.

Vuoden 1987 syksystä ovat alkoholijuomien anniskeluhintojen maksimit nousseet 40 prosenttia, eli tämän verran on ravintoloilla ollut mahdollisuus nostaa hintojaan. Ravintoloiden käyttämät hinnat nousivat 39 prosenttia ja kuluttajahinnat 30 prosenttia. Mm. näillä perusteilla Alko katsoo, että maksimihintojen poisto nostaisi anniskeluhintoja.

Myös tiukat mainontaohjeet ovat osaltaan aiheuttaneet sen, että ravintolat eivät merkittävästi kilpaile hinnoilla lamasta ja koventuneesta kilpailusta huolimatta. Ravintolat käyttävät yleisesti maksimihintoja, vaikka niiden kustannukset eivät ole samat. Alkon selvityksen mukaan vuoden loppupuolella yleishintaryhmässä, johon kuuluu 95 prosenttia ravintoloista, oli käytettyjen hintojen ja maksimihintojen ero vain 6 prosenttia. Ero selittyy lähes kokonaan oluiden hinnoista,

Kymmenen kärki on pysynyt melko hyvin ennallaan. Vain Dry Vodka ja Karahvivalkoviini ovat vaihtaneet paikkaa ja Karahvipunaviini pudonnut yhdeksänneltä sijalta yhdenneksitoista. Gin Long Drinkin myynti on pudonnut 700 000 litraa.

Oluen myynnistä kulutettiin tynnyrioluenä 77 prosenttia alkoholilain alaisissa ja 61 pro-

Taulukko 5. Alkoholilain alaisen anniskelukulutuksen määrä, rakenne ja osuus kokonaiskulutuksesta vuonna 1992, 100 %:n alkoholina

	tuh. litraa	muutos %	osuus-% anniskelu- kulutuksesta	osuus-% juomaryhmän kokonais- kulutuksesta
Viinat	928	- 8,4	14,3	13,0
Muut väkevät juomat	484	- 11,5	7,4	13,5
Väkevät juomat yhteensä	1 412	- 9,5	21,7	13,2
Väkevät viinit	26	- 12,8	0,4	2,4
Miedot viinit	359	- 3,1	5,5	9,5
Viinit yhteensä	385	- 3,8	5,9	7,9
Long drink -juomat	192	- 17,2	3,0	31,7
Vahva olut	2 217	- 38,9	34,1	56,3
Keskiolut	2 297	+123,8	35,3	14,5
Mallasjuomat yhteensä	4 514	- 3,0	69,4	22,8
Miedot juomat yhteensä	5 091	- 3,6	78,3	20,1
Kaikki yhteensä	6 503	- 5,0	100,0	18,1

Taulukko 6. Anniskeluravintolamyyni tarjoilupalkkioineen vuonna 1992

	myynti yht. Mmk	muutos %	myynti/ ravintola 1 000 mk	muutos %	myynti/ asiakaspaiikka mk	muutos %
Suuret taajamahotellit	1 594	- 6,9	14 758	-13,0	21 173	-16,1
Pienet hotellit	1 218	- 9,8	4 059	-16,7	15 727	-15,6
Lomahotellit	606	-12,4	3 988	-13,5	13 714	- 5,8
Ruokaravintolat	2 011	+ 2,0	2 167	-10,9	17 973	-16,2
Viihderavintolat	894	- 9,6	3 836	-11,6	14 925	-13,9
Juoma-/seurusteluravintolat	2 806	- 8,0	3 157	-16,7	21 803	-18,4
Monitoimiravintolat	1 234	-10,8	6 497	-17,4	20 780	-17,8
Muut ravintolat	338	-13,8	1 640	- 0,7	6 926	- 0,6
Keskimäärin	10 701	- 7,4	3 575	-15,2	17 074	-13,9

Taulukko 7. Valvontatoimenpiteet alkoholilain alaisissa anniskelupaikoissa sekä keskiolulain alaisissa anniskelu- ja vähittäismyyntipaikoissa 1991 ja 1992

	AlkoL:n alainen anniskelu		OlutL:n alainen anniskelu vähittäismyynti			
	1991	1992	1991	1992	1991	1992
Lopulliset peruutukset	-	-	2	-	-	-
Määräaikaiset myyntikiellot	5	5	25	22	1	4
Varoitukset	22	35	28	44	4	5
Kirjeet	27	35	12	9	1	3
Ylihinnan takaisinperintä	-	1	-	-	-	-
Yhteensä	54	76	67	75	6	12

sillä keskioluessa hintaero oli 9,4 prosenttia ja A-oluessa 6,0 prosenttia.

Matkailun edistämiskeskusten yhdessä Suomen Gallupin kanssa viime marraskuussa tekemän vertailun mukaan olut ja viski olivat Suomessa halvimmat, kun mukana vertailussa olivat Bryssel, Tukholma, Pariisi, Kööpenhamina ja Lontoo. Viinin hinta oli hieman keskihintaa korkeampi, mutta kivennäisvesi oli meillä selvästi kalleinta. Sen hinnoittelu oli näistä juomista vapain.

ANNISKELURAVINTOLOIDEN MYynti

Ravintoloiden markkamääräisen myynti laski 7,4 prosenttia (taulukko 6). Tämä jakaantui siten, että anniskelumyynti väheni 6,2 prosenttia sekä ruoan myynti ja muu myynti väheni 9,0 prosenttia. Eniten laskivat lomahotellien ja muut ravintolat -tyypin ravintoloiden myyn-

nit. Ruokaravintolat lisäsivät myyntiään, tosin lisäystä oli jakamassa entistä useampi ravintola ja ravintola- sekä asiakaipaikkakohtainen myynti laski.

Ravintoloiden myynti on noussut kiintein hinnoin laskettuna lähes taukoamatta parisenkymmentä vuotta vuoteen 1990 asti, jolloin alkoi nykyinen alamäki. Myynnin kehitys on seurannut melko tarkkaan kansantalouden kokonaistuotannon määrän muutoksia.

Ravintolat myivät viime vuonna alkoholijuomia 6,1 miljardin markan arvosta. Ravintolat saivat tästä katetta (pl. lvv.) vajaa puolet, Alko ja muut valmistajat yhdessä vajaan viidesosan.

ANNISKELUN JA KESKI- OLUEN VÄHITTÄISMYYNTIN VALVONTA

Valvontatoimenpiteiden määrä kasvoi viime vuonna kaikissa

jakelukanavissa (taulukko 7). Erityisesti kasvoi varoitusten määrä. Alkoholilain alaisissa anniskelupaikoissa olivat eniten lisääntyneet epäkohdat päihtyneiden oleskelun salliminen ja järjestyshäiriöt. Samat syyt olivat suurimpia toimenpiteiden aiheuttajia myös keskiolulain alaisissa anniskelupaikoissa.

Vuoden 1992 alussa voimaan tullut uusittu majoitus- ja ravitsemisliikeasetus yhteinäisesti omalta osaltaan alkoholi- ja keskiolulakien alaisen anniskelupaikkojen toimintaedellytyksiä. Asetuksessa korvattiin mm. elinkeinolupa elinkeinoilmoituksella. Vastaavan hoitajan ja hänen sijaisensa määrää yrittäjä lääninhallituksen asemesta. Aukioloajat pidentyivät tunnilla.

Kertomusvuonna myönnettiin jatkoajkoja kello kolmeen ja neljään. Vuoden lopussa oli koko maassa 106 ravintolaa auki kello neljään. Alkoholilain muutoksen perusteella ravintolatanssi ei enää vaatinut poliisin lupaa.

Lama ja kapasiteetin kasvun kiristävä kilpailu lisäsivät alkoholin mainontaohjeiden vastaista myynninedistämistoimintaa. Yleisimmin rikkomuksia esiintyi ravintoloiden lehtiyms. ilmoittelussa. Ohjeiden vastaisesta ilmoittelusta annettiin ravintoloille suullisten huomautusten lisäksi kaksi varoitusta ja kaksi kirjallista huomautusta. Alko lähetti ravintoloille kirjeen, jossa käsiteltiin alkoholijuomien mainontaa, myynninedistämistä ja hintatason ilmoittamista koskevia määräyksiä. Tämän jälkeen on ravintoloiden ilmoittelussa havaittu virheitä huomattavasti vähemmän kuin aiemmin.

Alko kerää hintatietoja ja ravintolahenkilökunnan määrää koskevia tietoja Tilastokeskukselle. Viime vuonna ravintolahenkilökunnan määrä laski 12,6 prosenttia (taulukko 8). Vähennys oli toistakymmentä prosenttia lähes joka ryhmässä.

Hotelli-, ravintola- ja suurkeittiöalalla oli työttömiä keskimäärin noin 16 700 eli 81 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Avoimia työpaikkoja oli samaan aikaan runsaat 400; tässäkin on vähennystä 53 prosenttia. Työtunteina mitattu työpanos supistui alkoholilain alaisessa hotelli- ja ravintolatoiminnassa arviolta 11,5 prosenttia.

JUHANI HAKALA

Taulukko 8. Ravintolahenkilökunnan määrä vuonna 1992

	lukumäärä	muutos 92/91	
		luku-	%
		määrä	
Hovimestarit	941	- 159	- 14,5
Tarjoilijat ja tarjoilijaharjoittelijat	8 782	- 1 135	- 11,4
Vahtimestarit	1 730	- 168	- 8,9
Baarimestarit ja kassanhoitajat	1 983	- 395	- 16,6
Keittiöhenkilökunta	6 942	- 1 055	- 13,2
Soittajat ym. esiintyjät	322	- 37	- 10,3
Muut henkilökunta	1 371	- 221	- 13,9
Ravintolahenkilökunta yhteensä	22 070	- 3 171	- 12,6
Majoitushenkilökunta	2 524	- 352	- 12,2
Johtajat	1 486	- 19	- 1,3
Konttorihenkilökunta	794	- 67	- 7,8
Vakinainen henkilökunta yhteensä	26 874	- 3 609	- 11,8
Osa-aikahenkilökunta	5 921	- 542	- 8,4

ITALIAN VIINIKULTTUURI SOSIOLOGIN SILMIN

Amadeo Cottinon ”Petollinen reuna. Alkoholitraditiosta transgressioon” lienee ensimmäinen kokoava yhteiskuntatieteellinen kokonaisesitys alkoholikysymyksestä, joka on noussut välimerellisen viinikulttuurin piiristä. Tekijä on torinolainen sosiologian professori, jonka uraan mahtuu 18 Ruotsissa vietetty vuotta. Ne eivät ole menneet hukkaan. Tutkimuksen kohteena on Italian viinikulttuurin historia ja nykyisyys. Sitä tarkastellaan

pohjoismaisen ja anglosaksisen alkoholitutkimuksen tarjoamin ajatusvälinein.

Kirjan nimi on saatu runoilija Pindarokselta: Oodien kirjoittaja antiikin Kreikasta vertaa päihtymystä mereen, jota ympäröivät karikkoiset rannat. Klassisen viinikulttuurin runoilija tiedostaa juomisen vaarat ja alkoholin ambivalenssin. Mutta sen ohella, että alkoholia käytetään päihtymyksen tavoitteluun, alkoholi on viinikulttuureissa ollut, toisin kuin

pohjoisemmissa maissa, myös tärkeä ravintoaine. Tämä alkoholin käyttöarvojen moninaisuus on määrännyt alkoholin käytön sosiaalisten säätelymekanismien luonteen. Niiden tarkoituksena ei ole rajoittaa juomista, vaan torjua juomisen ei-halutut sivuvaikutukset.

Alkoholin käyttöarvojen luonne on olennaisin ero perinteisen viinikulttuurin ja toisaalta anglosaksien sekä Pohjoismaiden suhtautumisessa alkoholiin. Barbaarit juovat